

Kávésok Lapja

XII. évfolyam.

A Budapesti Kávésok Ipartestületének hivatalos lapja

24. szám.

Szerkesztőség:
Budapest, VIII. József-krt. 38. 1/5. Tel: 1-303-75

Felelős szerkesztő:
DR. HAVAS NÁNDOR

Kiadóhivatal:
Budapest, VIII., Rökk Sz. u. 31. Tel: 1-314-00

Emlékeztető

MIKOR NE FELEDKEZZÉK MEG?

December 20-ig befizetendő az általányozott és zenét nem tartó kávéházak vigalmi adója.

December 25-ig befizetendő a személyzet illetményeiből levont kereseti, külön és rokkantellátási adó.

December 30-ig befizetendők a vigalmi adó hátralékok.

Január 5-ig megfizetendő a IV. negyedévi házbér harmadik részlete.

Január 6-ig megfizetendő a nem általányozott és zenét tartó kávéházak vigalmi adója.

Január 10-ig tartoznak az adóközösség tagjai január havi fényüzési- és forgalmi adóátalányukat megfizetni.

Január 15-ig fizetik a fényüzési adót azok, akik nem tagjai az adóközösségnek.

Zárt szám vagy közszükséglet?

Az évek óta tartó gazdasági válságnak egyik súlyos tünete volt a könnyelmű és cél nélküli üzlet-alapítások ügye. Ipartestületünk munkásságának egyik sikerrel megvalósított programja volt ez alapítások korlátozása.

Tudjuk, hogy a kávéházak „gründolása“ nem jár túlságos nehézségekkel. Megfelelő helyiség, szállítói

kölcsönök, iparosok hitelei, — jóformán minden tőke nélkül — lehetővé tették a kávéháznyitást. — Hogy az ilyen tőke nélkül, kellő megalapozottsággal nem bíró üzletre minő sors várt, nagyon jól tudjuk.

De az üzlet megnyílt, élni akart és ha másképp nem ment, dumping útján igyekezett létjogosultságát bebizonyítani. — A következményekről eleget tudunk, ismételnünk mindezt felesleges.

E baj orvoslására módot adott az 1922. évi XII. t. c. 38. §-a, úgyszintén a hozzátartozó 78.000/1923. K. M. sz. rendelet 97. §-a, mely szerint a vonatkozó szabályrendeletekben a kiadható iparengedélyek számát előre meg lehet határozni, vagy pedig ha ez nem történt meg, az engedély kiadását annak megállapításától lehet függővé tenni, hogy az illető községben, a székesfőváros területén az illető kerületben, ahol az iparengedélyt kérő iparát gyakorolni szándékozik, fennáll-e a szüksége annak, hogy azokon felül, akik az ipart ottan gyakorolják, arra mások is iparengedélyt kapjanak.

A törvényes rendelkezésre való hivatkozással testületünk kérésére kereskedelemügyi miniszter úr az 1933. évi április 20-án kiadott 13.633 VII. b. sz. rendeletével utasította a székesfőváros pölgármesterét, hogy az 1922:XII. t. c. 38 §-ában felsorolt iparengedélyek kiadásánál a közszükséglet szempontjait vegye figyelembe és e végből az érdekképviselőket, a kereskedelmi és iparkamarák, valamint az ipartestületeket minden engedély kiadása előtt hallgassa meg, hogy közszükséglet szempontjából van-e a tervezett alapításra szükség?

A hatóságok be is tartották ezt a rendeletet, melynek útján sikerült az üzletalapítási lázat és komolytalan alapításokat megfékezni.

Budapesti Központi Általános A főváros kávéházai, szállodái és Tejcsarnok Részv.-Társ. kávéméréseinek szállítója

VII., Rottenbiller ucca 31.

Telefon: *1-462-65, 1-350-16. Interurban: 1-346-68.

Tojás osztály

Sürgőnycim: „Köztej Budapest“

Az 1936. évi VII. t. cikk ezen a 38. §-on annyit változtatott, hogy kimondotta azt, hogy a miniszter által kijelölt iparokra nézve alkotandó szabályrendeletben vagy a kiadható iparengedélyek számát a vonatkozó *szabályrendeletben* meg lehet határozni, vagy pedig az engedélyek kiadását ugyancsak a *szabályrendeletben* a közszükséglet megállapításától függővé tenni.

Lényegében tehát maga a rendelkezés érvényben maradt, csupán annak végrehajtása és érvényesítése a vonatkozó szabályrendeletbe utaltatott. — Mint-hogy pedig az 1936. évi VII. t. c. 12. §-a, mely az 1922: XII. t. c. 38. §-át hatályon kívül helyezte, életbelépett, viszont a már közel negyvenéves szabályrendelet sem ilyen rendelkezést nem tartalmazott, sem eddig ki nem egészített, egyelőre e kérdés gyakorlásában hézag állott be.

Ezen a hézagon természetesen csak a szabályrendelet kiegészítése segíthet, ami a közeljövőben tervbe is van véve.

Ez volt az oka annak, hogy a székesfőváros polgármestere az érdekeltségekhez felhívást intézett: nyilatkozzanak: a szabályrendelet kiegészítése mit tartalmazzon, a kiadható engedélyek számának meghatározását, vagy pedig a közszükségleti szempontok mérlegelésének elrendelését?

A polgármesteri felhívás a sajtóba került, ahol pro és contra erős vita tárgyává lépett. — A „numerus clausus“ nem épen jóhangzású jelszavak különféle kommentárookra adott alkalmat és különböző nyilatkozatok kerültek nyilvánosságra.

Természetesen a szűkebb érdekeltségek körein belül megindult az eszmecsere és felvetődött a kérdés, mivel lehet jobban megvédeni a mai iparüzőket: zárt-szám útján, vagy anélkül, az alapítások megnehezítésével.

**SZENT
ISTVÁN
CSALÁDI SÖR**

**1 1/2 literes
zárt palackokban**

a

Kőbányai Polgári Serfözde
gyártmánya

Ez a polémia iparunkban is felmerült. Voltak kartársak, akik a zárt szám megállapításában a mai üzletek védelmét, existenciájuk biztosítását és a kávéházi jogosítványnak effektív értékkel való alátámasztását látták. Hivatkoztak a bécsi példára, ahol a kávéházi koncessiók jóformán szabadforgalom tárgyai és így tulajdonosaiknak tényleges vagyontételét jelentik.

A többség azonban, mely a zárt szám előnyeinek túl, annak hátrányait, sőt illuzórikus voltát felismerte és az ipari fejlődés lehetőségét is meg akarja óvni, az eddigi helyzet fenntartása: a közszükséglet mérlegelése mellett foglalt állást. A testület határozata ilyen értelemben terjesztett fel a polgármester felé.

Bár e kérdés pillanatnyilag hivatalos formában el van intézve, szükségesnek látjuk a két látszólag szembenálló szempont megvilágítását.

Lássuk tehát a zárt szám előnyeinek és hátrányait.

Tény az, ha valamely cikkből csak bizonyos korlátozott mennyiség áll rendelkezésre, annak eladhatósága: értéke biztosítva van. Így van ez az iparengedélyekkel, amelyek zárt szám esetén csakis adásvétel útján szerezhetők meg.

Ehez azonban az kell, hogy az ilyen engedélyek forgalma különös nehézségekhez ne legyen kötve. Bécsben meg van az iparengedélyek értéke, mert a kávéipar gyakorlása — bizonyos technikai feltételeken kívül — más korlátozáshoz nincs kötve. Ausztriában a kávéipar nincs képesítéshez kötve, tehát a kávéházak adásvétele tisztára pénzkérdés. A szabadforgalomban tehát bárki jelentkezhetik vevőnek, tehát az aránylag kevés számú (kereken 800) engedélyre reflektánsok ezrei jelentkezhetnek.

Nálunk a helyzet más. Nálunk a kávéipar gyakorlása képesítéshez, sőt rövid hetek múlva ezenfelül mestervizsga letételéhez van kötve. Tehát a vevők sorából a nem szakképzett tömegek ki vannak rekesztve és kávéházat csak az vehet, akinek megfelelő képesítés mellett, megfelelő tőkéje is van. Ez a korlátozás tekintélyesen redukálja a számbavehető reflektánsok számát. A zárt számú engedélyekkel szemben tehát csak kevés számú vevő áll, akik bizonyos, a képesítés adta privilegizált helyzetükben adják meg az engedélyeknek mindenesetre mérsékelt árát.

Tudjuk, hogy a törvény kivételesen módot ad a képesítési kötelezettség elkerülésére is, de erre csak egész nagy üzemknél van mód. Különben sem hiszszük, hogy numerus clausus esetén ne adatnék ki olyan rendelkezés, hogy képesítéshez kötött ipari engedélyt csak képesített, iparos vehet.

A vevőkör ezek szerint nálunk minimális lenne, tehát a zárt szám keretében kiadott engedély nem érne túlzottan sokat.

Tekintettel továbbá arra, hogy zártszám esetén további helyi korlátozást nem tudunk elképzelni, megtörténhetnék, hogy a perifériákon működő jogokat az amugy is túlszűfolt főútvonalakra vinnék be és míg ezeken a ma is fájdalmasan érzett gyilkos verseny még jobban kiéleződnek, a város külső vagy újabb részei kávéház nélkül maradnának. Kialakulna egy kávéházi City, viszont a perifériákon megindulna a harc az új engedélyekért, illetőleg a létszám fel-emeléséért.

Maga a létszám megállapításának ügye sem valami könnyű. Az engedélyek számát vagy a mostani status alapján, — szűken — vagy a jövő fejlődésre való tekintettel bőségesen lehet megszabni. A kis létszám az ipar fejlődésének lehetőségét zárja el és megnehezíti a város fejlődő részeinek ilyen üzemekkel való ellátását. Egy bőséges létszám pedig „gründolási” lehetőséget biztosít egész a végső határig és eljutunk oda, ahol a korlátozások nélkül voltunk. Az engedélynek értéke nincs, mert a zártszám határáig minden arra jogosult kaphat engedélyt oda, ahová kéri.

Védelem helyett csakis élesebb versenyt és az ipar lerombolását okozná a zárt szám.

A mai viszonyoknak az addig követett gyakorlat: a tényleges szükség megvizsgálása és mérlegelése legjobban felel meg, főképp akkor, ha az eljáró hatóságok a szakmát ismerő érdekeltségek komoly véleményét figyelembe veszik és megvizsgálják.

Ez esetben ki van zárva, hogy meglevő és küzdő üzletek mellé és közé újak telepedjenek és velük versenyezzenek. Mód van fejlődésre azokban a városrészekben, amelyeknek kiépítettsége, kulturális állapota indokoltá és szükségessé teszi a kávéház alapítását.

Amikor a meglevő üzemeknek a jogosulatlan versenytől való védelme biztosítva van, eladás esetére — ha van reá megfelelő vevő — azok értéke is meg van alapozva.

Sokszor mondtuk, hogy minden árunak csak annyi az értéke, amennyit érte adnak, amennyit el

lehet érni. — A mai kevéspénzű világban kávéház-vevő nem igen akad és ez okból a kávéházak értékelése is igen alacsony.

Ezen azonban semmiféle korlátozó rendelkezés nem segíthet a viszonyok általános javulásáig, a vállalkozási kedv fellendüléséig.

A kávéházak vételára a legnagyobb volt a szabadforgalom idején a képesítés előtt.

Hiába minden korlátozás, iparunkat nem tudjuk megvédeni semmiféle korlátozással és zártzámmal, azért igyekezzünk a mai viszonyok keretébe beilleszkedni.

Előljárási ülés

1936. december 17.

Az 1936. évi ipartestületi munkát az előljárási december hó 17-én tartott ülése zárta le, amelyen szóba kerültek és elintézték nyertek a testület függő és az évfordulóval kapcsolatos ügyei.

Az ülésen résztvettek: *Mészáros Győző* elnök, *Gál Arnold*, *Dr. Strausz Vilmos* alelnökök, *Bodó Adolf*, *Grosz Ödön*, *Klauber József*, *Ottó Dezső*, *Szlavek Károly*, vitéz *Bertha Gyula*, *Singer Kálmán*, *Freiwirth Jenő*, *Lissauer Gyula*, *Katona István* előljárási tagok; *Propper Márton* főpénztáros, *Strasser Béla*, *Weingruber László* számvizsgálók; *Dr. Havas Nándor* főjegyző.

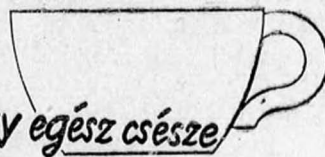
Mészáros Győző elnök az ülést megnyitva közli, hogy *Dr. Hernády Jenő* iparhatósági biztos, *Szabó Samú*, *Rónai Miklós* és *Weingruber Ignác* elmaradásukat kimentették. Az ülés jegyzőkönyvének hitelesítésére *Freiwirth Jenő* és *Singer Kálmán* előljárási tagokat kérte fel.

Az 1936. november 25-én tartott előljárási ülés jegyzőkönyve bemutatott és annak 124. pontja *Grosz Ödön* kívánságára kiegészítetett azzal, hogy „a felszólalók között *Grosz Ödön* is kívánatosnak és szükségesnek mondotta, az alkalmazottak jogos követeléseinek teljesítését.”

A jegyzőkönyv e kiegészítéssel helybenhagyott. Főjegyző bejelentette, hogy *Molnár Sándor* (Brioni) *Holscher Zsigmond* (Shanghai) és *Berkovics Ignác* (Susogó) iparengedélyt nyertek és a tagok sorába beiktattattak.

3 fillérért egy egész csésze

Kneipp malátakávét kap valódi *Franck* kávépótlékkal, tejjel és cukorral. Jó, olcsó és egészséges táplálék. Csak 3 fillért áldoz rá, tehát

igazán **nem luxus!**

Elnök mélységes meghatottsággal emlékszik meg testületünk és iparunk egyik régi érdemes tagjának, *Pallai Miksának* elhunytáról. *Pallai Miksa* iparunk lelkes és áldozatkész tagja volt, aki mindig kivette részét a munkából és az áldozatokból. A temetésén a testület küldöttségével megjelent, a ravatalnál bucsúztatót mondott és a koporsóra koszorút helyezett.

Javasolja, hogy az előljárásság *Pallai Miksa* emlékét az ülés jegyzőkönyvében örökítse meg.

Az előljárásság elnök szavait felállva hallgatta végig, az indítványt kegyeletes megemlékezéssel elfogadta és a tett intézkedéseket egyhangúlag jóváhagyta.

Ezután elnök kegyelettel említi fel az időközben megtörtént halálozásokat és pedig *Stein Sándor* számvizsgáló *nejének* elhunytát, *Gerlei Lajos* a Központi Tejcsernok v. vezérigazgatójának és *Dr. Csizmadia Imre* ügyvéd halálát.

Az előljárásság a gyászbeszédet fájdalmas részvétellel vette tudomásul.

Főjegyző jelenti, hogy a szokásos polgármesteri vizsgálat folyó évi december 2. és 4-én tartatott meg. Ismerteti a vizsgálat menetét azzal, hogy a vonatkozó polgármesteri végzés annak idején az előljárásság elé fog terjesztetni.

Bemutattatott a budapesti kereskedelmi és iparkamara értesítése, mely a *kisipari és kiskereskedői hitelakció* keretében folyósítható kölcsönök határösszegének 300 pengőre való felemelését közli.

Az Ipartestületek Országos Központjának a *tanoncidő meghosszabbítása* tárgyában kelt megkeresése és az erre adott válasz bemutatott és iratározatott.

A *Szilveszteri záróra és tánc* ügyében főjegyző közli, hogy a vonatkozó miniszteri rendelet a Budapesti Közlöny december 12-iki számában megjelent. A kávéházak e napi táncengedélye ügyében külön rendelet fog intézkedni, amelyet már sürgettünk.

Elnök utasítja főjegyzőt, hogy ebben a kérdésben járjon el.

Elnök javaslatára az előljárásság a *szilveszteri kiegészítő díjakat* következőképp állapítja meg.

Felhasználó	P 3.50	Mosogatónő	P 4.50
Felirónő	P 7.—	Takarítónő	P 3.50
Kávéfőző	P 7.—	Konyhalegény	P 5.—
Kávéfőzőnő	P 5.50	Háziszolga	P 5.—

Az ipartestületi munkaközvetítő november havi munkásságáról szóló jelentés bemutatott és irattárba tételt.

A *munkanélküliek karácsonyi segélye* tárgyában elnök közli, hogy erre a célra újrólévi ajándékok megváltása címén 32 kartárstól 480 pengő folyt be. Tekintettel a beérkezett kérvények számára, javasolja, hogy ez a gyűjtés a testület pénztárából egészíttessék

ki és az elosztás intézésével *Gál Arnold* alelnök bizásk meg.

Szlavek Károly sajnálattal látja a kartársak esékély érdeklődését. Saját üzletében e célra 1600 pengő gyűjtött össze, amelyből 31 gyermeket ruház fel.

Grosz Odön javasolja, hogy az előljárásság elismerését fejezze ki *Szlavek Károly* kartársnak.

Az előljárásság elnök indítványa értelmében határoz.

Elnök ismétellen felhívja a kartársak figyelmét a Magyar Anyák Nemzetvédő Bizottsága „*Buzavirág*” akciójára.

Az előljárásság elnök felhívását a testület tagjainak jóindulatába ajánlja.

Főjegyző bemutatja a testület által állandó segélyben részesítettek névsorát, mely szerint az 1936. évben 14-en részesültek havonként 228 P segélyben.

Az előljárásság a névsort átvizsgálta és 13 segélyes részére az 1937. évre összesen havi 188 pengő segélyt szavazott meg.

Gál Arnold hozzászólása után

Elnök kijelenti, hogy azzal az eszmével foglalkozik, hogy megrokkant és segélyre szoruló kartársainkat a székesfővárosi és felekezeti szeretetházakban helyezze el. Ha sikerül ily irányban megállapodást létesíteni, konkrét tervvel lép az előljárásság elé.

Főjegyző bemutatja a kereskedelmi és iparkamara átiratát, melyben a *szemétpénz felszámítása* tárgyában tett előterjesztés kiegészítéséül a tényleges gyakorlat ismertetését kérte.

Elnök ez ügyet részletesen ismerteti és a megjelentek információját kéri.

Többek hozzászólása után megállapítva azt, hogy a gyakorlat nem egységes, kimondatott, hogy a kért adatok körrelvél útján szerzendők be.

Ezek után *Katona István* napirenden kívül egy munkabérekülönbözeti ügyről kér felvilágosítást, mire elnök részletesen válaszol.

Elnök felemlíti, hogy újabban bíróság elé kerülnek olyan *tisztességtelen verseny ügyek*, amelyekben a döntés nem mindig felel meg az ipar érdekeinek. Az egyes eseteket ismertetve, figyelmezteti a kartársakat, hogy tekintettel a közeli napokban életbelépő újabb árdrágítási rendeletre, üzletpolitikájukban szigorú kalkulációval dolgozzanak.

Dr. Strausz Vilmos alelnök a zenekérdésben tesz jelentést. Tekintettel arra, hogy a zenészek szerződése körül panaszok mutatkoznak, szükségesnek látja az egységes eljárást és a zenétartó kávéások blokkjának megalakítását. Ez ügyben tervezetet dolgozott ki, melyet végleges formájában be fog terjesztetni.

Grosz Odön köszönetet mond *Dr. Strausz Vilmos* alelnök úrnak, ki minden zenés kávéást hálára kötelez. Majd a vasárnapi szesztilalom ügyét teszi szóvá. Ez az ügy a belügyminisztérium előtt fekszik. Saját nevében kérvényt intézett a gyógyhelyi bizottsághoz, mely a kérelmet pártolja.

Elnök megállapítja, hogy a zene körüli vissza-

ALFA PAPIRÜZEM R.-T.
Budapest, VII., Kisdiófa-u. 1. Tel.: 1-340-51

Saját készítményű **papirsapka** szilveszterre, reklámszöveggel is —
Szerpentin — hólabda — jux.

NAGY IGNÁC pincefelszerelési
cikkek raktára

BUDAPEST, VII. KÁROLY KÖRUT 9.

Ajánlja dúsan felszerelt raktárát, ú. m.: borszivattyúk, szűrőgépek, palackok, parafadugók, címkék stb. T: 1-415-15

élesek meggátlása listán a kartársak szolidaritásán mulik. Majd Grosz Ödön felszólalására a fellő felvilágosítást megadja.

Freiwirth Jenő az italmérési illeték és adóztatási kulcs kérdéseit teszi szóvá, kéri a testület közbenjárását. Dr. Strausz Vilmos, Singer Kálmán hozzászólásai után

Elnök ismerteti az italmérési illeték kivetésének elveit, majd a kereseti adók kivétele tekintetében arra figyelmezteti a kartársakat, hogy adóvallomásaik megszerkesztése alkalmával előzetesen kérjék ki a testület tanácsát.

Elnök közli, hogy Péterfy Gyula szerkesztő ajánlotta, hogy a kávéházakban összefoglaló heti mozi műsorokat helyez el és e vállalkozás jövedelmének 20 százalékát a testület közhasznú és szociális céljaira befizeti.

Ez okból ezt a vállalkozást a kartársak figyelmébe ajánlja.

Végül elnök felhatalmazást kér, hogy az év végével szokásos karácsonyi és újévi ajándékokat, segélyeket, szubvenciókat kiutalhassa.

Az előljáróság elnöknek a kért felhatalmazást megadja.

Az ülés berekesztése előtt elnök az év vége alkalmából köszönetet mond az előljáróság tagjainak kifejtett működésükért és kéri őket további kitartó munkára.

Több tárgy nem lévén, elnök az előljáróság ülését berekeszti.

Adóközösségi közgyűlés

1936. december 15.

Minden év vége felé napirendre kerül a Budapesti Kávésok Fényűzési és Forgalmi Adóközössége megnyitásának ügye. Az 1937. évben az adóközösség jubileumot ül, mert immár tizedszer alakul meg.

Ez a tíz év azt bizonyítja, hogy kölcsönös megértés és jóakarattal a hatóságok és érdekeltek meg tudják találni a súlyos adóterhek enyhítésének megfelelő módját. Ha már a fényűzési és forgalmi adónak a közeljövőben való enyhítésével sajnos nem számolhatunk, legalább a közösség útján annak ellenőrzése és adminisztrációja vált könnyebbé.

Az adóközösség közgyűlésén a következők jelentek meg: Mészáros Győző elnök, Gál Arnold, Szabó Sámuel, Dr. Strausz Vilmos alelnökök, Bauer Jenő, vitéz Bertha Gyula, Blüh Vilmos, Czimmer Sándor, Grosz Ödön, Gellért Zsigmond, Kaiser Sándor, Klauber József, Kohn Ármán, Kraszner Menyhért, Lengyel Imre, Mózes Samu, Meteor Kávéház Rt. Kanczler N., Ottó Dezső, Roboz Ernő, Paulin Lajos, Politzer Tibor, Modern Kávéház Rt.: Somoai Árpád, Schäffer Dezső, Schweiger Béla, Vajda Sándor, Vas József, Weingruber Ignác.

A székesfővárosi m. kir. pénzügyvizsgálóság kiküldötte Dr. Halm Jenő p. ü. fogalmazó, halaszthatatlan hivatali teendői miatt kimentette magát.

Mészáros Győző elnök aránylag kis számú jelenlevőket üdvözölve, a közgyűlést megnyitotta. A

Jamek, gyümölcs- és főzelékkonzerv

árainkat lényegesen leszállítottuk.

Kérjen árajánlatot

Budapesti Kávésok Áruforgalmi R.-t.-től

Budapest, VIII., József-körut 38.

Telefon: 1—392—77.

közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére Szabó Samu és Deák Sándor tagokat jelölte ki.

A közgyűlés napirendjére térve, jelenti, hogy az adóközösség újjáalakítása céljából a szükséges felhívásokat kibocsátotta. Erre a felhívásra, mindössze 120-an jelentkeztek. Ennélfogva az 1937. évi adóközösség taglétszáma következőképpen alakul:

Az 1936 évi taglétszám	117 volt
ezek közül kizárattott az év folyamán	3
	114
a kizártak közül jelentkezett felvételre	3
	117
a régi tagok közül nem jelentkezett	2
az 1936. évi tagok közül jelentkezett:	115
Uj tagként felvételüket kéri	5

Összes létszám 1937. évre: 120 tag.

Ennélfogva nincs akadálya annak, hogy az adóközösség az 1937. évre újból megalakuljon.

E célból a következő határozati javaslatot terjeszti elő:

Határozati javaslat:

„A Budapesti Kávésok Fényűzési és Általános Forgalmi Adóközösségének 1936. december 15.-én megtartott közgyűlése meghatalmazza az elnökséget, hogy az 1937. évi adóközösség megalakítása tárgyában az illetékes hatóságokkal a tárgyalásokat indítsa meg és azok lefolytatása után a kir. Kinestárral a megállapodást kösse meg.“

Felkéri a jelenlevőket, hogy a határozati javaslathoz szólnak hozzá.

Felszólalásra senki sem jelentkezett, mire elnök a javaslatot elfogadottnak jelentette ki.

Egyben felhívja a közösség tagjait, hogy amíg az 1937. évi általánnyok megállapítva nincsenek, az 1936.-ban megszabott összegeket fizessék, egyben — amennyiben valakinek hátraléka van, azt az év végéig rendezze.

Ezután elnök egyes ipari ügyeket említ fel, majd a közgyűlést berekesztette.

Schillinger Anna Gőzmosógyár Rt.
Buda pest, VI.,
Vörösmarthy-utca 47b.—Telefon: 1—213—85.
Az ország legrégebb, modernül berendezett gőzmosódája.

Hivatalos rész

Elvi jelentőségű döntések a társadalombiztosítás köréből

A m. kir. belügyminiszternek
181.884/1936. B. M. számú körrendeletc

A szilveszteri záróra megállapítása.

Valamennyi vármegye alispánjának, a m. kir. rendőrség budapesti és vidéki főkapitányának.

A 9.863/1920. M. E. számú rendelet 5. §-ában kapott felhatalmazás alapján 1936. évi december hó 31. napján mindennemű nyilvános étkező és szórakozó helyiség nyitvatartását, továbbá az említett helyeken szokásos szórakoztató zenélést reggel 6 óráig engedélyezem.

Felhatalmazom egyben az elsőfokú rendőrhatóságokat, illetőleg a m. kir. rendőrség budapesti főkapitányát, hogy e napon a szini mozgófénykép, hangverseny és egyéb előadások, továbbá a táncmulatságok és ösztáncok tartását a 64.573/1901. B. M. számú rendelet értelmében megszerzendő előzetes engedély alapján szintén reggel 6 óráig engedélyezhessék.

Ezek a rendelkezések természetesen a zene-művek színpadon kívüli nyilvános előadási jogának szabályozásáról szóló 168.809./1924. B. M. számú rendeletben foglaltakat nem érintik.

Felhívom Alispán (Főkapitány) Urat, hogy e rendeletem megfelelő közzétételéről gondoskodjék.

Budapest, 1936. évi december hó 11-én.

A miniszter helyett:

Dr. Tomcsányi Kálmán s. k.
államtitkár.

Az alábbiakban néhány érdekes társadalombiztosítási elvi jelentőségű döntést ismertetünk:

A betegbiztosítási törvény 52. szakaszát kiegészítő rendelet szerint az, aki katonai szolgálatra bevonul, három hónapig biztosítottnak tekintendő. Most a belügyminiszter újabb rendeletben kimondta, hogy ezek családtagjainak igazolványát nem a volt munkaadó, hanem az illetékes katonai parancsnokság adja ki, ha orvosi segílyt akarnak igénybe venni.

A 6000—1933. számú rendelet szerint a jutalom — remuneráció. — a biztosított javadalmazásába csak abban az esetben számít bele az öregségi biztosításba, ha annak fizetésére szerződés kötelez. Ha azonban a jutalom fizetése kötelező, de összege előre megállapítva nincs, azt a fizetés vagy a bér egytized részével kell számítani.

A felsőbbíróság 189.985 számú döntése szerint azt az idegen munkavállalót, aki a háztartásban vagy a család körében és a munkaerejét egészen vagy részben igénylő szolgáltatást teljesít, nem segítő családtagnak, hanem háztartási alkalmazottnak kell tekinteni, még akkor is, ha mindjárt csak természetbeni javadalmazás fejében teljesített szolgálatot. Ennek a szolgáltatásnak azonban a munkavállaló megélhetési keresetforrásának kell lennie.

Az öregségi biztosításra kötelezett munkavállaló várakozási idejének megállapításánál a felsőbbíróság 182.056. sz. ítélete szerint nemcsak azokat a járulékhetekeket kell beszámítani, amelyekre a munkaadó a járulékot tényleg be is fizette, hanem figyelembe kell venni a járulékhetekekre eső munkaviszonyt is, ame-

... és cukor helyett
só került a tésztába

Szép kis háztartás! De némely konyhában olyan is a világítás, hogy lehetlenség megkülönböztetni a dobozokat.

Ilyen meglepetésben aligha lesz része, ha mindig TUNGSRAM duplaspirállámpát használ. Sokkal jobb a fénye — mégis kevesebb áramot fogyaszt.

TUNGSRAM
DUPLASPIRÁLLÁMPA
való szobáiba

lyek után a társadalombiztosítási díjak kirovandók, és befizetendők voltak, ha azokat tényleg nem is fizették be.

A felsőbbíróság 164.492. számú ítélete szerint abban az esetben, ha a járadékot a keresőképesség csökkenésének nyilvánvalóan túlalacsony értékelésével alapítják meg és ez a megállapítás a sérült fellebbezésének hiányában jogerős is lett, nem zárja ki, hogy a baleseti járadékos állapotában utóbb bekövetkezett tényleges rosszabbodás arányában és a valóságnak megfelelően.

Mit jelent számokban az OTI tartozások rendezése

Már több ízben megemlékeztünk az OTI-tartozások rendezéséről.

Az OTI-tartozások részbeni elengedését célzó kérvényeknek tárgyalása még mindig folyamatban van. Tagjaink tájékoztatására közöljük, hogy a fellebbírásokat irányító központi bizottságnak az a gyakorlata, hogy a kérvényeket csak abban az esetben vonja elintézés alá, ha az OTI-adós a terhére 1935. évi június 1-től előírt kötelezettségének hiánytalanul megfelelt. Amennyiben a jelzett időpont óta felmerült OTI-tételeket az amnesztiáért folyamodó adós nem egyenlítette ki, amnesztiában nem részesítik. Meg kell jegyezni, hogy az 1935. július 1. óta felmerült OTI-kötelezettségeknél nemesak tőkét, hanem késedelmi kamatait is ki kell fizetni. A bizottság rendszerint záros határidőt tűz ki s ha sikertelen maradna ez a fellépés, a központi bizottság szabad kezet biztosít magának az amnesztiára irányuló kérvény elutasítására is.

Egyebekben most már teljesen tiszta kép alakult ki arra nézve, hogy mekkora összeget érint az OTI amnesztia-rendelet. Két főcsoportra kell felosztanunk a kérvényeket, az egyik évi 5000 pengőn aluliakra vonatkozik. Az elsőben 919, a másodikban 22.783 kérvény van. Ez is igazolja, a mi eredeti álláspontunkat, mely szerint az amnesztia elsősorban a kézműves-kisipar érdekében áll. A beadott kérvények 20.368.144 pengő összegű tőkére és 4.390.272 pengő összegű késedelmi kamatra vonatkoznak. Minthogy az amnesztiarendelet értelmében a tőketartozásnak legfeljebb a felét lehet elengedni, ezen a címen az elengedhető legnagyobb összeg 10.184.072 P-t tesz ki. A kamatok tekintetében az a helyzet, hogy ezek teljes egészükben törölhetők, úgyhogy az amnesztia végeredményben 14.574.344 pengő összegű terhet vesz le a magyar iparról, elsősorban a kézművesiparról.

A központi bizottság a kérvények elbírálása során a baleseti járulékok elengedése terén merev álláspontot helyezett ki. Az esetek túlnyomó részében elutasítja a baleseti járulékhátralékok elengedésének gondolatát, azokban a súlyos esetekben azonban, ahol mindenképpen kell tenni valamit, a bizottság legfeljebb 30 százalékos törleszt engedélyez.

Friss termésű teáink és tea keverékeink

megérkeztek.

Különösen ajánljuk igen tisztelt vevőink figyelmébe a hosszú évek alatt kipróbált speciális teakeverékeinket, úgy mint

Imperial tea keverékünket
Royal tea keverékünket
Angol rendszerű eredeti tea keverékeinket,

amelyeket nemesak eredeti ládában, hanem kimérve is megfelelő impregnált papírsomagolásban hozunk forgalomba.

Ugyancsak beérkeztek legfinomabb minőségű eredeti indiai és kínai tea fajtáink, úgymint a következő fajok:

Ceemum, Darjeeling, Ceylon, Jáva, Pecco. Souchong, Assam,
tea minőségek.

Kérjen ajánlatot és mintát

Budapesti Kávésok
Áruforgalmi Rt.-nál
Budapest, VIII., József-krt. 38.
Telefon: 1-392-77.

A Miskolci Kereskedelmi és Iparkamara az árrombolás ellen

A Miskolci Kereskedelmi és Iparkamara *Ferenzi* Károly kormányfőtanácsos kamarai elnök elnöklétével most tartotta rendes ülését. Az ülésen *Ferenzi* Károly beszámolt a miskolci kamarakerület helyzetéről. Az aktuális kérdések során az *árrombolásról* a következőket mondotta:

— Különösen öröndetes, hogy az árrombolás kérdésének fontosságát a kormányhatalom is elismerte, a novellában törvényes intézkedések foglaltatnak az árrombolás káros hatásának leküzdésére, megakadályozására és ha kell, szigorú bírságolására.

— Végre belátta a törvényhozás is, hogy az árrombolás következtében a fogyasztó részére jelentkező pillanatnyi haszon, nem lehet *közérdek*. A közérdek az, hogy az iparos munkája után az őt jogosan megillető hasznot meg is kereshesse, mert csak így

Használt pamlagok, csillárok, billiárdok, márványasztalok, fűzfotelek. Kölcsönzés.
Fried Zsigmond és Fia kávéházi berendezők
 Király-utca 44. — Telefon: 1-291-34

tudja magának és családjának tisztaságát fenntartását biztosítani, csak így tud eleget tenni köz- és magánkötelezettségeinek, csak így tud valamit öreg napjaira megtakarítani. Az árrombolás végzetes hiba, mely nemcsak egyesek, de egész foglalkozási ágak pusztulására vezethet.

Kívánatos lenne, ha az árrombolás kérdése nemcsak az iparban, de a kereskedelemben is szabályozható lenne, mert a tisztességtelen verseny törvénynek idevonatkozó intézkedései védelmet alig nyújtanak vagy ha igen, azok annyira el vannak homályosítva, hogy gyakorlati értékük alig van.

H I R E K

Lapunk az időközben megtartott adóközösségi közgyűlés és előljárósági ülés anyagának közlése miatt néhány napi késedelemmel jelent meg.

Pallai Miksa meghalt. Iparunk egyik régi érdemes tagja tért örök nyugalomra. *Pallai Miksa* volt főv. bizottsági tag, testületünk és társulatunk vezetőségi tagja a Magyar Kávésok Orsz. Szövetsége volt elnöke folyó évi december 16-án hosszas szenvedés után 70 éves korában elhunyt.

Pallai Miksa úgy a társadalmi, mint az ipari közélet terén érdemes, áldozatkész munkát fejtett ki és sajnálattal vettük tudomásul, amikor néhány év előtt a viszonyok változása folytán az aktív iparüzéstől visszavonult. De ezután is nagy szeretettel és érdeklődéssel kísérte figyelemmel iparunk küzdelmeit. Elhunytát két fia, leánya, veje, unokája és testvérei gyászolják. A f. hó 16-án végbement temetésén az ipartestület nagyszámú küldöttséggel vett részt a koporsóra koszorút helyezett. A ravatal felett *Mészáros Győző* elnök szívreható meleg szavakkal búcsuzott a régi érdemes kartártól és barátától, a sírnál *Dr. Halász Miklós*, a Terézvárosi Társaskör nevében vett búcsút a kör egykori társelnökétől.

Újévi ajándékok megváltása fejében a következők járultak a munkanélküliek segélyezéséhez: *Astoria Szálloda Rt.*, *Auguszt József*, *Bandl József*, *Bauer Testvérek Kft.*, *Brett József*, özv. *Bródy Ignác*, *Deák Sándor*, *Dunaparti Kávéház Kft.*, *Fővárosi Káv.* és *Vendéglő Rt.*, *Freiwirth Jenő*, *Gál Arnold*, özv. *Grosz Albertné*, *Grosz Ödön*, özv. *Glück Frigyesné*, *Hungaria (Szálloda Rt.)*, *Katona István*, *Kávéházipari Rt.*, *Keményi Adolf*, *Mészáros Győző*, *Mózes Samu*, *Palace Szálloda Rt.*, *Palatinus Park Rt.*, *Rónai Miklós*, *Rónai Testvérek*, *Simplon Kávéház Rt.*, *Singer Kálmán*, *Strasser Béla*, *Dr. Strausz Vilmos*, *Szabó Sámuel*, *Szalay István*, *Verő Gyuláné*, *Weber Gyula*, *Weingruber Ignác*.

Felkérjük mindazokat, akik még hozzájárulásu-

kat nem jelentették be, tegyék azt mihamarabb, hogy az igazoló plakátok kiállítása fennakadást ne szenvedjen.

Nyomtatványok. Az év végének közeledtével felhívjuk testületünk tagjainak figyelmét arra, hogy ipartestületünk a munkakönyvek és személyi okmányok megőrzésére borítékokat készíttetett, amelyek a rájuk vezetett szöveg kitöltésével törzslapok gyanánt használhatók fel. A testület irodájában úgy ezek a borítékok, mint könyvelési célokra szolgáló feljegyzési könyvek, vigalmi adó nyilvántartási füzetek, árrapok, nappali, és esti pénztárívek, valamint más nyomtatványok is kaphatók.

Szilveszteri kisegítési díjak: A testület előljárósága a szilveszteri kisegítési díjakat következőképp állapította meg: felszolgáló 3.50, felíró 7.—, kávéfőző 7.—, kávéfőzőnő 5.50, mosogató 4.50, takarító 3.50, konyhalegény 5.— és háziszolga 5.— pengőt. Figyelmeztetjük kartársainkat, hogy a kisegítő személyzetet szintén be kell jelenteni az OTI-ba.

Szilveszteri zenélési záróra és tóné. Lapunk hivatalos részében közöljük a m. kir. belügyminiszternek 181.884/1936. B. M. sz. rendeletét, mely szilveszter éjszakájára a zenélési zárórát reggeli 6 órában állapítja meg. A kávéházakban való táncolás tárgyában külön intézkedés történik. E szerint a kávéházakban való táncolás előzetes főkapitányi engedély és mérsékelt (30 pengős) engedélydíj alapján fog megengedtetni. A vonatkozó kérvényeket a székesfővárosi m. kir. államrendőrség főkapitányságához kell beadni. Ez intézkedés kiadásáról kartársainkat külön értesítjük.

Gyufaautomaták forgalombahozatala. A Budapesti Óragyár cég hamutálcával ellátott gyufaautomatákat hoz forgalomba, amelyek 2 fillér bedobása ellenében egy kis csomag gyufát adnak ki. Minthogy ez automaták beállítása révén egy kiadási tétel csökkentése remélhető, tekintettel arra, hogy hazai iparcikkek forgalombahozataláról van szó, melyeket a vállalat díjtalanul boesát a kartársak rendelkezésére, szolgálatot velünk teljesíteni, ha erre az újításra, mely tudomásunk szerint Bécsben és más külföldi városokban jól bevált, kartársaink figyelmét felhívjuk.

Buzavirág akció. Ismételten felhívjuk kartársaink figyelmét a Magyar Anvák Nemzetvédő Bizottságának „Buzavirág” akciójára, melynek felhívásait testületünk irodája szótküldötte. Kérjük kartársainkat a felhívásokra válaszaikat mihamarabb adják meg, hogy az akció akadály nélkül lebonyolítható legyen.

A szódásüvegek miatt több panasz merült fel az utóbbi időben. Ezek szerint az üvegek illetéktelen utakat tettek meg és így érzékenyen megkárosultak azok, akiknek az üvegeket be kellett szolgáltatniuk a szódavízgyárakhoz. A felmerült panaszokat a legutóbb a kerületi előljárók értekezletükön tárgyalták és felkérték átíratban Szendy Károly polgármestert, tegyen olvértelmű intézkedést, hogy a jövőben a kihágási ítéleteikben a büntetőbírák kimondhassák a lefoglalt szódavizes üvegek elkobzását és a palackoknak a cserecsarnokba való beszállítását.

Kristály ásványos forrásvíz csak Szent Lukács védjeggyel eredeti.

Többet eszünk és ezt a gazdasági viszonyok általános javulása egyik kedvező jeleként üdvözli elsősorban az állam, amely fogyasztási és forgalmi adókban előirányzatot messze felül mutató többletbevételeket ér el. Egyetlen fontosabb élelmiszeri cikk sem maradt ki az általános fogyasztási javulásból, még a hús sem, amely pedig árban alaposan emelkedett. A leginkább a marhahús növelte kelendőségét. Csak a borjúhús ment kissé vissza, mert az idén sokkal kevesebbet vágnak le, tekintettel a gazdag takarmánytermésre. Hízalásra általában több jószágot állítanak be. Igen jelentős a cukorfogyasztás ideitöbblete: 11.4 százalék, és a tejé, különösen a fővárosban, ahol a múlt évi fogyasztást az ideit 25 százalékkal haladja meg. A lisztfogyasztás is jobb, azonban nem ilyen nagymértékben. Mindez azonban egységesen azt bizonyítja, hogy egyrészt több a kereső, másrészt jobb is a kereset — a „fixesek” kivételével.

Milyen arányú az adózás? Érdekes volt Fellner Frigyes dr. legutóbbi előadása arról, vajjon az egyes foglalkozási csoportok milyen arányban veszik ki részüket a közteherviselésből.

Az előadás nyomán Fellner professzor részletes vizsgálat alá vette az egyes foglalkozási ágak 1932. évi részesedését az állami és önkormányzati egyenes adókban, a közvetett adókban és szociális adóterhekben, továbbá az összes adójellegű közszolgáltatásokban.

Fellner professzor megállapította, hogy az egyenesadók összegéből 118.5 millió pengő, vagyis 23.42 százalék a bányászat és ipar terhére esik, a mezőgazdaság 121.2 millió pengő, tehát 24.09 százalék terhet. A kereskedelem, közlekedési és hitelforgalom csak 17.9 millió pengővel (3.35%) szerepel a statisztikában.

A közvetett adókból a legnagyobb hányadot az ipar viseli s utána a mezőgazdaság következik. Jellemző, hogy a szociális adóterhekből a gyárpar 34.5 millió pengőt, a kisipar 17 millió pengőt képvisel.

Az összes adóterhekből a legtöbbet a bányászat és ipar visel, majd utána a mezőgazdaság, a vagyonukból élők, nyugdíjasok és a kereskedelem, közlekedés és hitelforgalom következnek.

A mezőgazdaság teherviselőképességét erősen befolyásolja a kedvezőtlen áralakulás és ennek nyomába lépő jövedelemkiesés.

WELLNER ALPACCA

R. T.

Gyártmányai:

Alpacca, alpaccaezüst és rozsdamentes evőeszköz és tálalószer

Minden szálló- és vendéglőüzem részére nélkülözhetetlen.

Budapest, IV., Deák Ferenc tér 3. Tel.: 1-897-37.

Karácsonyra:

Meinl-kávét és Meinl-teát ünnepi csomagolásban

A Meinl-ajándékot mindenki szívesen fogadja

A Meinl-ajándék: izléses és izletes!

Tekintse meg kirakataitkat!

Meinl Gyula r. t.

Készül a rendelet az iparos árrombolás megakadályozására. Az iparügyi miniszter felhívta a kereskedelmi és iparkamarákat, hogy az árrombolás megakadályozása tárgyában kiadandó rendelettervezetre vonatkozólag tegyenek előterjesztést. Az új ipartörvény-novella ez ügyben, mint ismeretes, jelentős kezdeményező intézkedéseket tesz azért, hogy a kereskedelmi és iparkamarákon belül rendszerezni az árrombolás elleni védekezést. Erre a fontos törvényi intézkedésre a novella végrehajtási utasítását képező 30.000/1936. I. M. sz. rendelet nem tér ki. Az így nyitva maradt kérdést kívánja az iparügyi miniszter rendezni és ezt szolgálja a kamarákhoz intézett felhívás.

Az iparügyi miniszter éppen a napokban nyilatkozott a kérdésről, s hangsúlyozta, hogy ezt mielőbb tető alá akarja hozni, mert teljes mértékben átlátja, hogy a kézművesiparosok boldogulásának útját az iparosok között dúló kiélezett irreális verseny okozza. A kamarák az előterjesztés munkálatait már megkezdték s rövidesen számolni lehet a rendelet tervezetének kiadásával.

A kereskedők üzleti berendezésének mentesítése a végrehajtás alól. Több kereskedelmi és iparkamara tett előterjesztést annak érdekében, hogy a kereskedők nélkülözhetetlen berendezési tárgyait mentesítsék a végrehajtás alól, éppen úgy, mint a kisiparos munkaeszközeit. Dr. Lázár Andor igazságügyminiszter a kamarák előterjesztésére adott válaszában mindenekelőtt rámutatott arra, hogy nem tartja célravezetőnek, ha a kereskedő árukészletét bizonyos minimális értékben mentesítenék a végrehajtás alól. Az üzletberendezésre nézve azonban a mentesítésre irányuló kíváncsi — folytatja a leirat — nincs minden alap nélkül, de a teljesítés a kereskedőkre nézve nagyon kevés előnyt jelentene, ha az árukészletből a végrehajtás alól semmit sem mentesítenek. A miniszter végül bejelentette, a leiratban, hogy nem zárkózik el attól, hogy ne javasolja a törvényhozásnak a végrehajtási törvény módosítása esetén azt, hogy az üzlethelyiséghez méretezett, tehát a helyiségen kívül

számot tevő értékkel úgy sem bíró üzleti berendezés a lefoglalás alól mentes legyen.

A rokoniparra való áttérések újabb rendezése. A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara javaslatot terjesztett Bornemisza Géza iparügyi miniszter elé a rokoniparra való áttérés újabb rendezéséről.

A Kamara javaslata szerint, ha valamely iparos rokonipar gyakorlására óhajt áttérni, a tanviszony, a segédlevél és a munkaviszony igazolása alól felmenthető, azonban képesítő mestervizsgát az iparban is köteles tenni.

Ha ez a javaslat életbelép, a rokoniparra való áttérés csak szakvizsga letételeivel eszközölhető.

Ankét a vegyvizsgálati díjak leszállítása ügyében. Az ipar és kereskedelem már régóta panaszolja a magas vegyvizsgálati és ellenőrzési díjakat. Most — értesülésünk szerint — a vegyvizsgáló állomások ankét összehívást határoztak el, amelynek napirendjére az élelmiszer-rendészeti és ellenőrzési kérdéseket is kitértek. A sok panaszra most már az illetékes körök is felfigyeltek, és így tárgyalásra kerül a vegyvizsgálati díjszabások megreformálásának kérdése is. Tárgyalni fogják még az ipari és kereskedelmi érdekképviseletek által beterjesztett azt a kívánságot is, hogy a jövőben az élelmiszerbírók mellé szakértő ülnököket delegáljunk.

Háromszáz pengőre emelték a fedezet nélküli kisipari kölcsön felső határát. A kormány két évvel ezelőtt a kisiparosság megsegítésére hitelkezelést szervezett, melynek során a megszorult helyzetbe jutott kézművesiparosok számára a kereskedelmi és iparkamara útján 200 pengős hitelt nyújtott. A napokban a Pénzügyminiszter ezen maximális 200 pengős hitelösszeget, különös méltánylást érdemlő esetekben 300 pengőre emelte fel. Ezen felemelt kölcsönt azonban csak kivételes esetben folyósítják és csak olyan kisiparosok részére, akik beigazoltan árubeszerzése, illetőleg termelési célokra veszik igénybe. Tudatában vagyunk annak, hogy ez a 300 pengős hitelösszeg sem elégíti ki a magyar kézműves iparosság

DIETZL és TÁRSAI

PEZSGŐGYÁR ÉS BORNAGYKERESKEDÉS
Iózsef főherceg Ő kir. fensége udvari szállítója

Budafok. Városi iroda: V., Kálmán ucca 20.

Telefon: 1-257-87.

igényeit, de mégis örömmel kell fogadnunk a kormányzatnak ezen gesztusát az iparosság felé, mert ezen cselekedetéből is azt látjuk, hogy valóban mindent elkövet az iparosság megsegítésére, ami a szűkreszabott keretek között lehetővé válik. Összesség-szerűség szempontjából lényegtelen, a hitelkerzt kibővítése, de százalékokban kifejezve mégis emelkedést jelent, ami a megértésnek és jóakaratra minden kétségen felül álló bizonyítéka. Az eddigi tapasztalatok szerint az iparosság remélheti, hogy ez az alap egyre komolyabb tényező lesz az iparosság megsegítésére.

Emelkedett a tejfogyasztás, a vaj- és sajtkivitel.

A magyar tejgazdaság helyzete 1936-ban általánosan megjavult, ami egyrészt a szabadabb gazdasági tevékenység, másrészt a kedvezőbb termelési feltételeknek köszönhető. — Budapest tejfogyasztása 10—15 százalékkal emelkedett, azonban ez nem áttekinthető, mivel régebben a szükséglet nagyobb része csempészúton került a fővárosba és így megbízható összehasonlító adatok a multa nézve nem állnak rendelkezésre. Azonban azt bizonyosra veszik, hogy 1935-tel szemben a főváros tejfogyasztása 8—10 százalékkal javult. Az új tejrendeletben csak a minimális termelői árakat állapították meg. Az ipari tej legalacsonyabb ára a feldolgozó telepen 11.5 fillér. A budapesti fogyasztásnak szállított tej minimális ára nagyban 15 fillér. A vajkivitel 1936-ban lényegesen emelkedett. Az első 10 hónapban 379 vagon vajat exportáltak, ami az év végéig 450 vagonra nőhet a tavalyi 250 vagonnal szemben! — A sajtkivitel is emelkedett: 7.3 vagonról 25 vagonra és a túrókivitel 4.5 vagonról 8 vagonra! — A tejtermelők érdekképviselete a tejipar képviselőivel már megkezdte a tárgyalásokat az 1937. évi tejszállítási szerződésekre vonatkozóan és úgy látszik, hogy a megállapodást körülbelül az ideai színvonalon kötik meg.

A cukrászipar vasárnapi munkaszünetének újraszabályozása. Az iparügyi miniszter rendeletet bocsátott ki, mely a cukrásziparban a vasárnapi munkaszünetet újra szabályozta. Ez a rendezés a cukrászipari munkásság egyöntetű kívánsága alapján történt, de a főnökök is teljes mértékben elfogadták. Az új helyzet az lesz, hogy a cukrászsegédek vasárnap csak déli 12 óráig foglalkoztathatók, délutánra pedig az üzem nagyságához képest 2 segéd tartható bent, de a vasárnap délutáni munkáért a mesterek 50 százalékkal magasabb órabért kötelesek fizetni. Az így elmaradt félnap pihenőért pedig hétköznap egy szabad délutánt kell adni. Ezzel a szabályozással a vasárnapi munkaszünet kérdése a cukrásziparban teljesen rendezettnek látszik.

PASCHKA ÉS TÁRSA

NAP- ÉS ESŐVÉDŐ
PONYVASZERKEZETEK

GYORSIÁRÁTRA ALÁTÁMASZTÁS NÉLKÜL
NAP- ÉS VIZZALÓ PONYVÁVAL

KERTEKBEN

TERRASZOKRA

• DÍJTALAN KÖLTSÉGVETÉS • OLCSÓ ÁRAK • ELSŐRENDŰ MUNKA

REFERENCIAI A TÚLDALON

Hattyu gőzmosó és fehérnemű kölcsönző vállalat
száraz vegytisztítás és festés
 Budapest, VII., Klauzál-utca 8. — Telefon: 1-385-59
 Az ország legnagyobb gőzmosó üzeme, legmodernebbül berendezve! Legkíméletesebb mosási-rendszer.

Ipari és közgazgatási hírek

A készülő új adókodek elfogadja a könyvek alapján való adózást. Az új adókodek, amelynek tervezését még az őszel mutatja be a pénzügyminiszter az érdekeltségének, ki fogja terjeszteni az üzletkönyvek alapján való adóztatást. Az adóhatóságok eddig is figyelembe vették az üzletkönyveket az adóalapok megállapításánál, de rendszerint nem fogadták el a könyvek adatait az adókiutak alapjául, ha azok hitelességéhez kétség fért. Az új adókodek lehetővé fogja tenni, hogy az üzletkönyvek adatait hitelesnek fogadják el és ennek alapján történjen az adófizetés. Ez a törvényes rendelkezés előreláthatóan arra készíti majd a kereskedőket és iparosokat, hogy az egész vonalon megkezdjék az üzletkönyvek vezetését. A kereskedelmi és ipari érdekeltségek általánossá tegyék, sőt felmerült az a kívánság is, hogy az üzleti könyvek vezetését tegyék kötelezővé.

Joga van-e a felmondásban levő iparossegédnek álláskeresés címén az üzletből vagy a műhelyből elmaradni? Egyik kartársunk azzal a kérdéssel fordult hozzánk, hogy a felmondásban lévő segédnek jogában áll-e, illetőleg a főnök tartozik-e hozzájárulni ahhoz, hogy a munkaidő alatt naponként két órára az üzletet vagy a műhelyt álláskeresés címén elhagyhassa. Ilyen törvényes rendelkezés nincsen. Szokásjogra sem lehet hivatkozni, mert ilyen szokás iparunkban nem alakult ki. Ilyen kérelem honorálása tisztán méltányosság kérdése.

A csendes társ jogai: A kávéházi üzlet csendes társa visszaveheti pénzét, mert becsapták őt. A Kúria szerint erről nem lehet szó, mert a társ a megtévesztés felismerése után részt vett a bérleti szerződés megkötésében, a kávéház berendezésében és folytatásában, tehát ezzel lemondott a szerződés megtámadásának jogáról. (C. IV. 4034/1935.)

Korlátolt felelősségű társaság iparüzése. Az 1930: VI. tc. 126. §-a értelmében a korlátolt felelősségű társaságok iparüzésére az 1922:XII. tc.-nek azokat a rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni, amelyek a részvénytársaságok és a szövetkezetek iparüzését szabályozzák. Korlátolt felelősségű társaság részére tehát valamely iparnak a kézműves jellegű iparüzés szokásos keretein belül való gyakorlására jogosító iparjogosítvány nem adható ki. (13.735—1913. K. M.)

A szolgálati szerződés megszüntetése. A munkaadó és a munkavállaló a határozatlan időre kötött szolgálati szerződést rendszerint felmondással bonthatják fel s szüntethetik meg. De megszüntethetik akként is, hogy a határozatlan időre kötött szolgálati szerződést határozott időre szóló szerződésre változtatják át. Annak azonban, hogy a határozatlan időre kötött szerződés helyébe lépő határozott időre

szóló szolgálati szerződés hatályos legyen, feltétele az, hogy a megállapodás a munkavállalónak a felmondás idejét és a felmondási időre eső igényeit ne sértse. A határozott időre szóló szerződés tartamát tehát legalább annyi időben kell megállapítani, mint amilyen idő alatt a határozatlan időre szóló szerződés felmondás útján megszüntethető volna. (K. II. 2.—924—1935.)

Az ipartestületi fellebbezések bélyegmentesek. Az ipartestületek részéről állandó panaszok hangzottak el amiatt, hogy az iparügyi minisztérium iktató hivatalában az ipartestületek fellebbezését megelégtették. Az IPOK panasszal élt emiatt és hivatkozott arra, hogy az ipartestületek a fellebbezés beadása során az ipartörvényben foglalt és rájuk ruházott feladatoknak tesznek eleget, ennél fogva e működésükre nézve a számukra korábban megállapított illetékmentesség alkalmazandó. Bornemisza Géza iparügyi miniszter helyt adott az IPOK érvelésének és a mai napon kiadott rendeletében közli, hogy az 1884. évi XVII. törvény cikk VI. fejezetében említett kihágási eljárásra vonatkozó jegyzőkönyvek, beadványok, nemkülönben a határozatokkal szemben benyújtott fellebbezések bélyegmentesek. Utasította a miniszter az iktatóhivatalt vezetőjét, hogy a jövőben ilyen beadványokat ne letelezzék meg.

Az adóhátralék telekkönyvi biztosítása. Az adó terhelő és már esedékessé vált adótartozás az adós összes ingatlanain, végrehajtási eljárásán kívül is, az adókezelő hatóság hátraléki kimutatása alapján telekkönyvileg biztosítható. Ha a tartozás megszűnik, az a hatóság, amely a hátralék bekebelezését kérte, 8 nap alatt köteles a törlés végett a telekkönyvi hatóságot megkeresni. Közadótartozás telekkönyvi bekebelezése vagy a bekebelezés törlése illetékmentes.

Zwack-likörgyár elsőrangú gin-t, whisky-t, vermouthot, cocktailt és tokaji borból főzött konyakot hoz forgalomba, amelyet bármely külföldi hasonló itallal egyenértékűnek ajánl a kartársak szíves figyelmébe. Fenti öt cikk sok külföldi márkánál még jobb is. Mixeléshez páratlanok. Keckeméti barackpálinkája a legjobb a maga nemében.

Franciaországban, a polgáriasság honában, hol csak a legszegényebb embereknek nincs főbérleti lakásuk, a hónaposszobák kiadását pedig úgy tekintik, mint a főbérlet zillat anyagi viszonyainak kiáltó bizonyítékát, az albérlőt hirdető cédulákról azt mondják: „afficher la misère” (kifüggeszteni a nyomort). Ugyanígy szegénységi bizonyítványnak számít nálunk az a kávéházi Nikotex-láda, melyben nincs bőségben Nikotex szivar és cigaretté.

Boldog karácsonyi ünnepeket kíván az ipartestület összes tagjainak, vevőinek és üzletbarátainak a Wellner-Alpaca Részvénytársaság, Budapest, IV. Deák Ferenc tér 3.

Konyhaiüzemi gépek, kávéfőzők, habverőgépek, szűrőpapír, vaj, legelőnyösebb beszerzési forrása az évtizedek óta iparunkkal állandó üzleti nexusban álló Harsányi cég, Budapest, V. Honvéd uca 38. Telefon: 1—140—57.

Salgó gőzmosógyár
 és fehérneműkölcsönző
 VI., Vörösmarty-u. 54. Tel.: 1-162-86
 Olcsó árak! Pontos kiszolgálás!

Rongyaiból szőnyeget, takarót!

Ne dobja el régi hasznavehetetlen rongyait, harisnyáit, ruhadarabjait, rossz szőnyeget és textil hulladékát. A fentiek bármelyikéből divatos futót, összekötőt, valamint takarót készítenek. Közigazgatási tisztviselőknek készpénzáraimból 5% engedmény. Vidékieknek 25 pengőn felüli vásárlásnál bérmentve szállítjuk. **EHRENFELD GEZÁNE** háziszőttes szövőde, Budapest, VI., Izabella-ucca 67. (Orient mozi mellett).

Springut Henrik lojás-
utóda **Öfner Márton** nagykereskedő

Számos budapesti kávéház, étterem és vendéglő
állandó szállítója.

Budapest, VI., Vasvári Pál ucca 10. — Tel.: 1-217-54.

BERGER S.

szobafestő, mázoló, fényező és tapétázó

Budapest, VI., Hegedüs Sándor ucca 27.

Telefon: 1-204-82.

Ifj. Grünwald Mór

Ferenc József-rakpart 6.

Telefon: 1-838-39. — Üveg és porcellán.

Gschwindt-féle

Aqua vitae és egyéb likör különleges-
ségek, főzelék és gyümölcs konzervek

BORPALOTA RT.

Budapest, VI., Király ucca 26. szám.

Telefonok: 1-140-44. és 1-184-64.

Ajánlja a kiváló minőségű márkás fajborait
palackozva és hordótételben.

Írógépet irodájába, üzletébe, otthonába
legolcsóbban **Édes** és **Deesy-**
nél vehet. Alkatrészek, kellékek, karbantartás,
javítás legolcsóbban. Akácfa-u. 13. Tel.: 1-442-24

Márványból

épületburkolást, portálokat, kávéházi asztalokat
minden színben a legolcsóbb árban készit

KRONEMER DÁVID márványipari üzeme,
Budapest, X., Kőbányai út 39. (Hungária körút
sarok.) Telefon: 1-378-69.

FIGYELJÜNK! PIATNIK NÁNDOR
ÉS FIAI BUDAPEST

magyar kártyagyár gyártmányainak valódiságára.
Óvakodjunk az utánzásoktól!

Magyar Játékkártyagyár R.T.
PIATNIK NÁNDOR ÉS FIAI

Budapest, VII., Rottenbiller-u. 17.

Telefon: 1-310-63, 1-453-71.

Alapított 1824.

A welszi herceg ittartózkodása alatt a lipótkörúti

Glasner Ede r.t.
„PRINCE OF WALES“

kétszersültjét fogyasztotta.

LIPÓT KÖRUT 6.

TELEFON: 1-116-26.

Felelős kiadó: Gyenes Dénes.

Nyomta: Róna Ferenc nyomdai műintézete,
Budapest, VII., Vörösmarty ucca 5.